

Upravitelj: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inzeratni oddelek: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 -
Telefon št. 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska c. 42
Iskjučno zastopstvo za oglaševanje v Italiji in
inženjstvo: UPI S. A., MILANO

Kačuni: za Ljubljansko pokrajino pri poštno-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka

Uredništvo:
Ljubljana - Pucinijska ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopis se ne vračajo

Schwere Verluste der feindlichen Landungsflotte

Die Lage im Landekopf der Normandie im grossen unverändert - Der Schwerpunkt der Kämpfe in Italien zwischen Tyrrhenischem Meer und Bolsena-See

Aus dem Führerhauptquartier, 12. Juni. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Landekopf in der Normandie ist die Lage im grossen unverändert. Lücken in der eigenen Front wurden geschlossen. Alle Versuche des Feindes, zwischen Caen und Bayeux nach Süden und nördlich der Vire-Mündung in Richtung Cherbourg Raum zu gewinnen, scheiterten. Nur Carontan ging nach hartem Kampf verloren. An der Küste beiderseits St. Vaast östlich von Cherbourg hielt der Artilleriekampf mit Teilen der feindlichen Flotte an.

Der feindliche Nachschub erleidet besonders unter den tapferen unermüdeten Nachtaugriffen unserer Schnellboote fortgesetzt schwere Verluste.

Luftwaffe und Kriegsmarine versenkten trotz der vom Feind wesentlich verstärkten Abwehr drei Fracht- und Transportschiffe mit zusammen 37.000 BRT. Drei weitere grosse Schiffe mit 27.000 BRT und ein Zerstörer wurden schwer beschädigt.

Bei ungünstigster Wetterlage griffen Schnellbootgruppen erneut überraschend einen feindlichen Kreuzverband und seine Sicherung an und erzielten zwei Torpedotreffer.

Der Feind verlor gestern über der Inva-

sionsfront und den besetzten Westgebieten 17 Flugzeuge.

In Italien lag der Schwerpunkt der Kämpfe auf der Front zwischen der Küste des Tyrrhenischen Meeres und dem Bolsena-See. Nach hartem Kampf gelang es dem Gegner, beiderseits des Sees geringen Geländegewinn zu erzielen.

An der Ostfront führten die Sowjets örtliche Angriffe nordwestlich Jassy, im Karpaten-Vorland und im Raum südöstlich Ostrow, die blutig abgewiesen wurden.

Die Bekämpfung des sowjetischen Nachschubs wurde auch in der vergangenen Nacht erfolgreich fortgesetzt. Durch zusammengefasste Angriffe starker Kampfgruppenverbände auf die Bahnhöfe Kasatin, Fastov und Kiew-Darniza wurden grosse Mengen an Nachschubmaterial vernichtet. Die Bahnanlagen wurden nachhaltig zerstört.

Bei Einfügen starker nordamerikanischer Bomberverbände in den bulgarisch-rumänischen Raum wurden durch deutsche, rumänische und bulgarische Luftverteidigungskräfte 18 feindliche Flugzeuge abgeschossen.

Einzelne britische Flugzeuge warfen in der vergangenen Nacht Bomben auf Berlin. Ein feindliches Flugzeug wurde zum Absturz gebracht.

Narščanje nemškega odpora v Normandiji

Berlin, 11. jun. Deževje in viharno vreme sta onemogočila 10. junija močnejše letalsko delovanje na normanskem obalnem področju. Nemške čete so nadaljevale na različnih mestih, tako na področju severozapadno od Bayeuxa in vzhodno od reke Orne protinapade. Rezultat dneva je odločitev južnovzhodnega obalnega roba pri Caenu, kjer je bilo nekaj posameznih odporniških gnezd britanskih pristajalnih čet. S tem je vse mestno področje Caena ponovno v nemških rokah.

Berlin, 11. jun. Petega dne invazijskih bojev se je položaj bistveno spremenil. Na vzhodno obalo polotoka Cotentin so dovedli Američani preko morja nadaljnja ojačanja in pritisnili pri tem proti južovzhodni in jugu. Nemške čete so onemogočile sovražniku nadaljnje pridobivanje ozemlja. Trdovratne sovražnikove poizkuse, da bi se pridržali južno od Bayeuxa nekaj ozemlja, so onemogočile varnostne sile. Južno-vzhodno od Bayeuxa so morale invazijske čete na področju Tillyja opustiti neke vasi pred protinapadom nemških oklopnikov. Nemški odpor na področju Bayeux-Caen se je bistveno ojačil. Obalne čete, ki se bore na sovražnikovem predmostju med reko Viro in izlivom reke Orne, povzročajo sovražniku mnogo dela in mu prizadevajo hude izgube. Britanci teh čet niso mogli v soboto onemogočiti, čeprav so dovedli nove čete na področje izliva reke Orne. Tudi sovražnikovi sunki severno od Caena preko Orne so bili ustavljeni pred Trearnton. Pri nekem brezuspešnem napadu so uničili nemški oklopniki 7 izmed 15 napadajočih oklopnikov in prislili ostale k umiku. Z obkolitvijo in uničenjem ostankov britanskih padalskih čet, ki so se ustale južnovzhodno od Caena in na nekem gozdnem področju južno od Divesa, so nastale tudi v vzhodnem odseku sovražnikovega predmostja jasne bojne črte.

Berlin, 11. jun. Mednarodni informacijski urad poroča:

Po najnovejših poročilih z invazijskega bojišča se kaže, da nameravajo zavezniki sedaj napad na Caen. Včeraj so opazili za britanskimi črtami severno od Caena večje pristajanje vojaštva in orožja s pomočjo jadralnih letal. V teku noči so pristali tudi južno od Caena močnejši oddelki padalskih lovcev. Po vsem tem se lahko sklepa, da se namerava britansko novelnštvo polastiti tega mesta. Kako zelo pa moti invazijo zasedba vzhodnega brega reke Orne, je razvidno iz tega, da so bili Britanci včeraj prisljeni, da so z neko močno oklopniško enoto prekorčili reko, pršli na vzhodni breg ter od jugsunili proti nemškemu zapahu, ki so ga ustvarili nemški grenadirji od severa med obalo in ostanki britanske bojne skupine v Bois de Bavonyju. Pri številnih brezuspešnih in izgub polnih sunkih, med katerimi je bilo uničenih 13 oklopnikov s sredstvi za borbo v bližini, 11 pa s protiooklopnim topništvom, je uspelo britanski skupini oklopnikov, da je vdrila pri kraju Orte v nemške postojanke, tako da so se morale nemške sile umakniti nekaj kilometrov proti severu.

Sedaj je še vzhodna obala reke Orne pod nemškim nadzorom.

Berlin, 12. jun. Mednarodni poročevalski urad javlja z invazijskega bojišča:

Potek bojev 11. junija je prinesel nemški obrambi na vseh žariščih invazijske bitke popoln uspeh. Med Caenom in Bayeuxom so Nemci odbili več britanskih napadov. Izgube Američanov pri njihovih napadih, ki so jih včeraj usmerili iz Isignya proti jugozapadu in s severa proti Carentanu, so bile zelo težke. Vse sunke so pripravljale močne akcije zavezniških letalskih sil in ogenj številnih baterij težkih havbic. Pri prvem napadu so Američani očividno računali na možnost priselitve tega uspeha. Poleg oklopnikov so napadili tudi pehotni oddelki, ki so tesno strnjeno sledili napredujočim oklopnikom. Nemška obramba mesta Carentana je pustila Američanom, da so se približali na nekaj sto metrov pred glavno bojno črto, nakar je vsipala nanje brez ogonj iz vsega obrambnega orožja. Uspeh je bil uničujoč. Dočim so nemške strojne kosile ameriško photo, so sestrelili nemški oklopniki lovo, težko protitankovsko topništvo in protiletalsko topništvo v kratkem času 31 napadajočih bojnih voz. Pri ponovnih napadih je bilo uničenih še 23 oklopnikov, tako da so Američani včeraj v tem odseku izgubili 54 oklopnikov.

Hudi boji na področju Isigny-Carentan so trajali še vso noč. Z najtežjimi izgubami je končno ameriškim oklopnikom oddelkom uspelo, da so vdrli v mesto Carentan. Vsi njihovi nadaljnji poizkusi, da bi prodrli dalje proti zapadu in jugozapadu, so se izjalovili zaradi obrambe junaško se borečih nemških grenadirjev.

Neki nemški bojni skupini se je južno od Cherbourga posrečilo, da je očistila cesto iz Montebourga v Quineville ter jo vključila v nemške bojne črte. Večja zbiranja britanskih sil na področju severno od Caena nam kažejo, da bodo Britanci v teku današnjega dne izvršili tu sunek proti mestu, ki je tem bolj potreben, ker nudi izliv Orne brez posesti tega mesta le omejene možnosti za izkrcavanje.

Berlin, 12. jun. Mednarodni poročevalski urad je izvedel, da se je na bojišču pred invazijsko obalo potopil nemški stražni čoln. V zvezi s tem objavljajo, da so redni nočni napadi nemških mornariških edinic prislili zaveznike k nadaljnjemu ojačenju zaščite njihovih pomorskih prevozov, tako da so nemške sile včeraj ob obeh krilih in pred Seimnim zalivom naletele na obrambo, ki je po svoji jakosti in obsegu v vsej dobi od 6. junija dalje še ni bilo opaziti.

Berlin, 12. jun. Letalski dopisnik mednarodnega poročevalskega urada javlja pravkar iz severne Francije, da je nemški letalec, ki je v pretekli noči operiral nad Seimnim zalivom, potopil zavezniško prevozno ladjo s 7000 tonami. Neka druga prevozna ladja z najmanj 9000 tonami je bila z bombami težko poškodovana in je pri odletu nemških letalcev obtičala močno nagnjena.

Zatemištev od 22. do 4.

Henriot pri dr. Göbbelsu

Berlin, 12. jun. Minister dr. Göbbels je sprejel te dni francoskega državnega tajnika za informacije in propagando Philippa Henriota, ki se je mudil na obisku v Nemčiji. Minister se je z njim dalj časa razgovarjal o skupnih vprašanjih usodnega evropskega boja.

Uspeli nemške podmorniške vojne na severu

Zeneva, 12. jun. Britanski poizkusi, da bi omalovaževali udarce nemških podmornic ladijskim spremljavam, ki plovejo v Sovjetsko zvezo, so doživeli hud udarec z izjavo sovjetskega komisariata za zunanjo trgovino. To oblastvo, ki gotovo ne navaja nikakih števil, ki bi bile v korist osvoroženim Nemcem, je v obsežnem dokumentu podalo pregled ameriških, angleških in kanadskih dobav Sovjetski zvezi. V njem ugotavlja, da so Zedinjene države sicer poslale 8,5 milijona ton blaga v Sovjetsko zvezo, da pa je slednja prejela le 7,4 milijone. S tem so torej priznali, da je bilo na poti iz Zedinjenih držav v Sovjetsko zvezo uničenih 1,1 milijona ton najvažnejših proizvodov oboroževalne industrije. Od znatno manjših angleških dobav je bilo izgubljenih 109.000 ton, od kanadskih dobav živil pa 85.000 ton. Skupno so znašale po podatkih komisariata za zunanjo trgovino izgube vojnega materiala od avgusta 1941 dalje 1,294.000 ton blaga. Vse so nastale vsled nemške pomorske vojne.

Ako pomislimo, da predstavlja boj proti ladijskim spremljavam na severu le majhen del vsega nemškega bojevanja proti trgovskim mornaric in ako pomislimo, da predstavljajo te številke le delno priznanje, dobimo jasno sliko o tem, kako ogromne izgube je utrpel sovražnik od izbruha vojne dalje.

Z vzhodnega bojišča

Berlin, 11. jun. Na vsem vzhodnem bojišču vlada mir. Le v odseku severno od Jasija se v Karpatem predgorju nadaljujejo borbe. Severno od Jasija so bili razbiti boljševiški napadi, ki so jih podpirali oklopniki in topništvo. Rumunske čete so pri tem izrgale sovjetskim četam važno višino, ki so jo bile dan prej izgubile. V Karpatem predgorju se je izjalovil sovjetski napad na postojanke nemških planinskih lovcev. Boljševiške izgube so bile tu posebno velike. Točen ogenj številnih nemških havbic je tako dobro razbil ponovno sovjetska zbirališča, da je moralo sovjetsko vodstvo opustiti nadaljnja napadalna podjetja. Iz ostalih odsekov vzhodnega bojišča poročajo le še o močnem boljševiškem delovanju ob Karelijski ožini, do prejših bojev na kopnem pa pri tem ni prišlo.

Boji v Italiji

Berlin, 12. jun. O bojih v Italiji poroča mednarodni informacijski urad:

Na italijanskem bojišču so Angloameričani nadaljevali svoje operacije s težiščem na zunanjem zapadnem krilu, pri čemer jim je po veturnih bojih uspelo, da so potisnili nemške obrambne črte med Tireniskim morjem in Bolsenskim jezerom za nekaj kilometrov nazaj. Tudi vzhodno od jezera Bolsena napadajo močni ameriški oklopniki oddelki skupno z maroškimi, alžirskimi in francoskimi četami s področja pri Viterbu. Viterbo je bil izhodišče treh oklopnih napadnih skupin invazijskih oddelkov, ki so zavzeli po ogorčenih bojih nekaj kilometrov ozemlja. Vzhodno od reke Tiberja so nemške zaščitnice včeraj odbile nekaj erditih napadov, ki sta jih podpirala topništvo z močnim ognjem in borbeno letalstvo. Zvečer so se nemške zaščitnice na povelje umaknile na odrejene postojanke.

Berlin, 12. jun. Na italijanskem bojišču so se pričele nemške čete odmikati sedaj tudi v odseku ob jadranski obali. Na vzhodnem in srednjem delu bojišča razen krajevnih spopadov ni bilo pomembnejših bojev. Glavni pritisk severnoameriških oklopnih oddelkov je bil enako kakor prejšnje dni najmočnejši v zapadnem odseku s težiščem med morjem in srednjo Tiberjo. V zalivu Maremma je izsilil sovražnik prehod preko reke Fiora, severno od Viterba pa je pritisnil proti jezeru Bolsena. Ob Tiberi je prišlo podobno kakor pred nekaj dnevi pri Naglianu dne 10. junija pri kraju Orte do težkih bojev, ko je hotel sovražnik prekorčiti reko v smeri proti severovzhodu. Kljub vsej trdoti pa imajo sedanji boji v zapadnem odseku le značaj spopadov zadnjih straž. Njihova edina naloga je v tem, da preprečijo obkoljevalne pokrete tamkaj močno pritiskajočega sovražnika.

Letalska bitka nad trikotom Videm-Benetke-Trst

Berlin, 12. jun. Pri obrambi severnoameriškega strahovalnega napada na Monakovo so sodelovali tudi oddelki nemških lovcev, ki so razmeščeni v zgornji Italiji. Skupine nemških in italijanskih lovskih letal so ponovno navalele na sovražnikove formacije, ki so letele preko severne Italije ter se z njimi spopadle nad področjem Videm-Benetke-Trst. Letalske bitke so se razvijale v višini do 10.000 m. V Italiji so nemški in italijanski lovci sestrelili 9 štirimotornih bombnikov. Dva nadaljnja sta bila močno poškodovana ter izločena iz borbe. Protiletalsko topništvo v zgornji Italiji je sestrelilo štiri bombnike in nekega lovca ter poškodovalo večje število nadaljnjih sovražnikovih letal, ki so se morala vrniti.

Uspesne japonske operacije na Novi Gvineji

Tokio, 10. jun. Japonske pomorske sile so 2. junija dokončale borbo, ki so jo vodile že od 27. maja na področju reke Tor (Nova Gvineja) proti sovražnikovim kopenskim silam. Glavna sovražnikova sila je bila obkoljena 30. maja in se je morala vdati. Sovražnik je izgubil nad 1000 padlih in približno 2000 ranjenih. Ostale čete so se morale z begom umakniti.

Težke izgube protiosne izkrcevalne mornarice

Položaj v Normandiji je v glavnem neizpremenjen - Težišče bojev v Italiji med Tireniskim morjem in Bolsenskim jezerom

Führerjev glavni stan, 12. jun. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Na predmostju v Normandiji je položaj v glavnem neizpremenjen. Vrzeli v lastni bojni črti smo izpolnili. Vsi sovražnikovi poizkusi, da bi prodrli med Caenom in Bayeuxom proti jugu in severno od izliva Vire v smeri proti Cherbourgu so se izjalovili. Le Carentan smo po hudem boju izgubili. Ob obali na obeh straneh St. Vaasta vzhodno od Cherbourga se je nadaljeval topniški boj z deli sovražnikovega ladjeva.

Sovražnikova oskrba dobiva zlasti zaradi hrabrih in neumornih nočnih napadov naših brzih čolnov stalno težke izgube.

Letalstvo in vojna mornarica sta kljub obrambi, ki jo je sovražnik bistveno ojačil, potopila tri tovorne in prevozne ladje s skupno 37.000 tonami. Tri nadaljnje velike ladje s 27.000 tonami in en rušilec so bile težko poškodovane.

Kljub neugodnemu vremenu so skupine brzih čolnov znova presenetljivo napadle sovražnikovo brodovje križark in njegovo zaščito ter so dosegle dva torpedna zadetka.

Sovražnik je izgubil včeraj nad invazijskim bojiščem in nad zasedenimi zapadnimi ozemlji 17 letal.

V Italiji je ležalo težišče bojev na bojni črti med obalo Tirenškega morja in Bolsenskim jezerom. Po hudem boju je uspelo nasprotniku, da je na obeh straneh jezera pridobil nekoliko ozemlja.

Na vzhodnem bojišču so izvedle sovjetske čete krajevne napade severozapadno od Jasija, v Karpatem predgorju in na področju južnovzhodno od Ostrova. Vse smo krvavo odbili.

Tudi v pretekli noči smo uspešno nadaljevali uničevanje sovjetske oskrbe. S stranjenimi napadi močnih oddelkov bojnih letal na žel. postaje Kasatin, Fastov in Kijev-Darnico smo uničili velike ko-

ličine oskrbovalnega materiala. Kolodvo-ri so bili za dalje časa porušeni.

Nemške, rumunske in bolgarske sile protiletalske obrambe so pri prihodu severnoameriških bombniških let nad bolgarsko-rumunsko področje sestrelile 18 sovražnikovih letal.

V pretekli noči so posamezna britanska letala vrгла bombe na Berlin. Zbili smo eno sovražnikovo letalo.

Rumunsko vojno poročilo

Bukaresta, 12. jun. Rumunsko vojno poročilo z dne 11. junija pravi:

Ob spodnjem Dnjestru in v srednji Besarabiji manjši spopadi. Severozapadno od Jasija so odbile naše čete posamezne krajevne sovjetske napade. Davi je britansko-severnoameriško teroristično letalstvo napadlo mesta Giurgiu, Focșani in Konstanca. V stanovnijskih predeh je nastala škoda, civilno prebivalstvo je imele izgube. Sestrelili smo več štirimotornih sovražnikovih letal.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 12. jun. Finsko vojno poročilo z dne 11. junija pravi:

Na Karelski ožini je pričel sovražnik včeraj v zgodnjih jutrnjih urah svoj velenapad, ki so ga podpirali izredno močan topniški ogenj in močne sile letalstva. V ogorčenih bojih, ki so trajali ves dan in vso noč, je uspelo sovražniku, da je prodril skozi zapadni del naših postojank na Karelski ožini. Prizadejane so mu bile velike izgube ljudi in oklopnikov. Boji se nepretrgoma nadaljujejo.

Na Aunuški ožini in na Maaselskarski ožini so bile na štirih mestih uničene manjše sovražne čete.

Na Karelski ožini so sestrelila naša lovška letala in protiletalsko topništvo 32 sovražnikovih letal. Poleg včeraj javljenih je uničila naša zračna obramba po kontroliranih vesteh še nadaljnja sovražnikova letala.

Izredno visoka cena za vdor v Evropo

Skrajno previdni angleški in ameriški komentariji o položaju na zapadnem bojišču

Stockholm, 12. jun. Poročanje anglo-ameriških vojnih dopisnikov o invazijskih bojih je zelo oprežno in malobesedno, odkar so že prvi dnevi pokazali, da bodo morale invazijske čete plačati vsako ped zemlje s potoki krvi, ki ne bo v nikakem razmerju s pridobljenim skromnim ozemljem na atlantski obali.

Vse veselje nad tem, da je že vendar enkrat prišlo do invazije, pravi »News Chronicle«, je treba zadržati s treznim premislekom. Pričakovati je hudih izgub vojaštva. Francija je tik pred uničenjem in razdejanjem. »Times« primerja invazijo v Franciji s prejšnjimi pristajalnimi operacijami, tako na primer pri Galipolju, na Kreti, na Siciliji in na pacifiških otokih, pa prihaja do spoznanja, da ne more po njih navesti nobenega primera za sedanje invazijske operacije, kajti sila nemških obrambnih postojank in moč reakcije nasprotnika predstavljata faktorja, kakršnih doslej ni najti v svetovni zgodovini. Nevarna faza invazije se šele pričena. Cena, ki jo bodo morali zavezniški plačati za ta svoj poizkus, je izredno visoka in treba je vso stvar prej dobro premisliti. Zavezniški narod naj zaradi tega sedaj pomislijo in si zagotovijo, ali bo z invazijo zasledovan cilj vreden takšnih žrtev. Istega mnenja je konzervativni »Truths«. Toliko življenja je pri invaziji v nevarnosti, da se vsakdo vprašuje, kaj je pripravilo zavezniške, da so pričeli vojno, kajti ta druga vojna z Nemčijo ima zelo zamotan vzrček. Iz zamotanosti je mogoče razbrati trdno dejstvo, da so namreč vojno z Nemčijo pričeli »ustredni stari mešanjem načel in interesov.«

Tudi Roosevelt smatra, da si ameriški narod ne sme delati nobenih napačnih iluzij. Na svojem sestanku z novinarji je kratko izjavil, da je napredovanje na invazijskem bojišču zelo počasno.

Tudi britanski vojni minister Gripp se je izrazil zelo previdno. V Cardiffu je izjavil: »Pričela se je največja preizkušnja naših armad. Za sedaj je še prerano, da bi napovedovali izid baja.«

20.000 tonski parnik potopljen

Berlin, 12. jun. Izgube angloameriških invazijskih čet so tako velike, da za izpopolnitev nastalih vrzeli ne zadošča več dovažanje rezerv z izkrcevalnimi ladjami in navadnimi izkrcevalnimi čolni. Zaradi tega uporabljajo sedaj Angloameričani za prevozne ladje že velike potniške ladje, ki so jih zadevno preuredili, čeprav še nimajo zanje primernih luk. Prva taka ladja je postala v noči na nedeljo pred Grandcapom žrtev nemškega letalskega napada. Pri večini potopitve je izgubila življenje tudi večina vojakov, ki so bili na njej. Enako je bil hudo zadet nek rušilec, ki je hitel potapljajoči se ladji na pomoč.

Mednarodni poročevalski urad je izvedel, da pripisujejo v nemških letalskih krogih veliko pozornost dejstvu, da je bila tako velika ladja uničena z enim samim zadetkom. Ta izredni rezultat dokazuje, tako pravijo v teh krogih, kakšno probojno moč imajo hude eksplozivne bombe, ki jih uporabljajo nemško letalstvo. Iz poročil nemških bojnih letalcev, ki so se udeležili napada, izhaja, da je eksplozivna nemške težke bombe ladjo dobesedno razrgala na koščke.

Uspeli podvigi nemških bojnih čolnov

Berlin, 12. jun. Nemške prednje straže in zaščitnice so napadle v nedeljo po polnoči in proti drugi uri britanske brze bojne čolne ob nizozemski obali med Den Helderjem in Ymuidenom. V dveh kratkih spopadih je bil potopljen nek britanski bojni čoln južno od Den Helderja, trije nadaljnji pa so bili poškodovani. Na nemški strani ni bilo ne izgub ne škode.

V Ameriki pripravljajo javnost na velike izgube

Stockholm, 10. jun. Kakor poroča »Stockholms Tidningen«, smatrajo poročilo neke zanesljive vojaške osebnosti v New Yorku, čes da morajo ameriški vojniki vsako ped zemlje na predmostjih v Normandiji drago plačati, kot poizkus, da pripravijo domovino na večje izgube, kakor pa so se cenile po prvih poročilih. Vojaški dopisnik lista »New York Times« poroča, da so morale pristati ameriške čete kljub močnemu kriznemu ognju. Nemška obramba je bila izredno močna. Kakor poroča agencija TT v listu »Stockholms Tidningen«, je neki ameriški radijski poročevalac poudaril, da so izgube severnoameriških čet na predmostjih v Normandiji izredno velike, kar pa je bilo pričakovati. Kakor poroča neki drug dopisnik, ki je na kravo ameriške transportne ladje »Thomas Jefferson«, je povzročilo neugodno vreme prvim četam nov krvavi Salerno. Oteževalo je uničenje sovražnikovega obrambnega sistema s pomočjo bombnikov in bojnih letal. Mnogi izkrcevalni čolni so se zaradi nemirnega morja prevrnili. Nemci so se borili zagrizeno ter so pristale ameriške čolne večkrat vrgli nazaj na morje. Iz betoniranih strojničnih gnezd, ki so videti kakor navadne skale, kakor tudi s topovi, ki so bili skriti za skalami, so Nemci neprestano streljali na ameriške oddelke.

Stockholm, 10. jun. Stalno naraščajo pritožbe nevtralnega poročevalcev v Londonu nad pomanjkanjem natančnejših poročil o poteku vojaških operacij na invazijski fronti. To pomanjkanje vesti je postalo sedaj še večje. Iz poročil posameznih vojnih dopisnikov je javnost zvedela da so bila prva izkrcanja v nasprotju z uradnimi vestmi polna izgub. Javnost je predvsem vznemirilo neko ameriško poročilo, katero med drugim pravi, da so se morale posamezne napadalne valovi dobesedno preko kupov milicev prebiti do obale. To poročilo je v ostrem nasprotju z uradnim zagotovitvijo, da so bile zube »glede na dane okoliščine« lahke. Tudi izraz »glede na dane okoliščine« zveni zelo čudno. Zaradi tega je vznemirjenost v Angliji tolikšna, da nihče svoj živ dan ne bo pozabil morečnega ozračja, ki leži te dni nad Anglijo. Zastopniki ameriških in angleških časopisnih ter radijskih agencij so bolj slabo poučeni o dnevnih dogodkih, poročevalci nevtralnega časopisa pa so povsem neinformirani.

Nadaljnje omejitve prometa v Angliji

Zeneva, 10. jun. V Angliji so v zvezi s prevozi čet na obalo še nadalje skrčili železniški in avtobusni promet. Mnogo direktnih vlakov so popolnoma ustavili. Pričakujejo še nadaljnjih omejitev.

Dva uspela protikomunistična shoda

Poročali smo že, da so komunisti pred dobrim tednom slavili svojo Pirovo zmago, ko so za ceno težkih žrtv prišli v Trzin. Morali pa so že čez kako uro zbežati na veliko veselje in olajšanje vseh Trzinčanov in vseh okoličanov. Ta izpostavljenost postojanka je bila komunistom trn v peti tudi za to, ker so domobranci razvili tu živahno prosvetno delovanje in prirejali vsako nedeljo protikomunistična zborovanja, katerih vpliv se je razširil po vsej Mirenski dolini. Tudi na Telovo 8. t. m., komaj teden dni po prestanih strahotah, so se ljudje zbrali sami od sebe, čeprav niso vedeli za zborovanje, ki je bilo zaradi dežja v požarni in oskrunjeni cerkvi. Cerkev je bila nabito polna ljudi in še pred cerkvijo je stala velika množica. Za začetek so domobranci zapeli s kora udarno pesem. nato pa je stopil na leco g. Jeločnik iz Ljubljane in vlival ljudem v srca besede vzpodbude in poguma. Udeleženci, ki so sami videli, kako se živi pod komunistično vladjo, so sprejeli njegove besede res s srcem in solzami v očeh. In očitno pravijo, da je to bilo najbolj prisrčno in najbolj ganljivo zborovanje kar se jih je doslej vršilo po našem podeželju. Ljudje si želijo še in še takih zborovanj in krepkih besed, saj je to skoraj edina pot, po kateri imajo zvezo z ostalimi našimi kraji. Na shodih lahko dajo duška vsej svoji bolečini, tu lahko izrazijo svojo obojnost komunističnih zločinov in zahvalo junaškim domobranskim borcem.

Isti dan popoldne je bila tudi v St. Jerneju, ki je dal domobranskemu pokretu izredno mnogo hrabrih borcev, druga domobranska akademija. Velika dvorana bivšega Prosvetnega doma je bila tudi tu nabito polna. Zborovanje, ki sta se ga udele-

žila tudi zastopnik novomeškega poveljnika in šentjernejski župan, ki ima mnogo zaslug za oživljenje delo v St. Jerneju, je otvoril krajevni domobranski poveljnik, ki se je zahvalil vsem udeležencem te akademije, katere donos je šel v prid domobranskim ranjencem.

Po pevskih in glasbenih točkah, ki so jih izvajali domobranci, je izpregovoril g. Jeločnik, čigar besede so neprestano izzvale prave viharje vzkliranja in navdušenja. Zborovalci niso mogli pozabiti stotnika Vuka Rupnika, ki je v onih mračnih septembrskih dneh s svojim spretnim vodstvom rešil življenje mnogim domobrancem in so mu prirejali neprestane ovacije, kadar ga je govornik omenil. Po govoru je sledil prizor, — zasliševanje komunističnega ujetnika, — ki ga je podal znan novomeški humorist. Za zaključek je spregovoril zaveden delavec iz Novega mesta, ki je šel prostovoljno v hribe, bil tam 22 mesecev, spoznal kam vodi naše ljudstvo komunistem, a se ni mogel vrniti; končno se mu je po petih mesecih skrivanja posrečilo pridružiti se našim domobrancem. Tudi njegove besede je sprejela množica s stalnim odobravanjem in neprestano vzklikalom domobrancem.

Tudi tu se je pokazalo, kako oni, ki so sami kdaj občutili komunistično oblast, vidijo, da peljejo komunistični zločini naš narod le v nezbežno propast. Dasi si komunisti zadnje čase zopet nadevajo razne nacionalne krinke, jim to ne bo več pomagalo, kajti ljudje vedo, da volk ne spremeni naravi, tudi če si natakne ovčjo kožo. V okolici St. Jerneja so komunisti že odigrali in ljudje si bodo po dokončanem komunističnem zlomu pošteno oddahnil.

Pismo z Dolenjskega

Terencem huda prede — Pod zaščito domobrancev se vrača ljudstvo k svojemu rednemu delu

Novo mesto, 9. junija

Domobranci posaške na Dolenjskem so v dnevnem stiku s komunističnimi tolparji in jim povsod zadajajo krvave udarce. Morala komunistov je zato že na zelo nizki stopnji. Razni dogodki zadnjih dni nam pričajo o malodušnosti, ki grize komunistično povezanost in odpornost. Obup se ne širi samo med aktivnimi komunističnimi borci, temveč se polašča tudi terencev. Ker se ti še posebno zavedajo svoje velike krivde in se strahno boje maščevanja prizadetega in globoko užaljenega ljudstva, poparjeno gledajo razvoj dogodkov. Vsa teh zavrnencev se skuša rešiti, kakor ve in zna. Le malo kateremu pa se to v resnici posreči. Prej ali slej ga zalotijo in spravijo na varno, kjer ne bo mogel več škodovati in kjer prejme za svoje delo zaslužen plačilo.

dva raztrgana. Vsi trije so se lotili hrane s požrešno naglico. Ker so imeli samo eno žlico, so jo dajali iz rok v roko.

V tem je prišel izza vogala domobranec. Dva komunistična raztrgana, ki sta bila oborožena s puškami, sta naglo pobegnila, tretji pa je jedel naprej. Razložil je domobrancu, da je tako zelo lačen, da ne pusti hrane, čeprav ga takoj ubije. Lakota ga je prisilila, da je prišel v vas, čeprav je vedel, da je vas pod nadzorstvom domobrancev. Povedal je tudi, da ni sam. V gozdčiču nad vasjo, da jih čaka še okoli 200, ki so vsi onemogli in tako izčrpani, da ne morejo več hoditi. V vas pa si niso upali. Dodal je še: »Če greste k njim in jim poveste, da se jim ne bo nič hudega zgodilo, se bodo vsi podali. Dajte jim jesti in šli bodo za vami, ker ne morejo več živeti tega pasjega življenja.«

V Beli Krajini je razpoloženje ljudstva popolnoma protikomunistično, zlasti pod globokim vtiskom velikih uspehov, ki so jih imeli domobranci zadnje dni. Povsod si ljudje želijo, da bi prišli v njihove vasi domobranci, saj vedo, da bi bila tako vsa okolica varna za življenje in imetje. V takih krajih postanejo kmetje zopet gospodarji na svojih domovih in v veseljem opravljajo svoje dnevne dolžnosti. V komunističnem rajju niso imeli niti enega dneva mirnega. Vedno so pričakovali, kdaj bodo potrkali na vrata lačni in razcepani komunisti, ki bodo zahtevali hrano, obleko in dragocenosti. Da se tej zahtevi pri se tolikim upravičenosti ne velja upirati, so kmetje prebrichto izkusili. Če so komunistični roparji zahtevali, je moralo iz hiše v zadnje živinče. Kdor se je uprl, je plačal svojo nepokornost s življenjem. Režim teh revizij je bil še huji kakor je bil v časih, ko so morali kmetje oddajati desetino pridelkov graščakom in so jim morali tlačiti. Razumljivo je, da se kmetje proti takemu ropanju upirajo, saj se ne upirajo le, ko so morali oddajati graščakom desetino. Danes pa morajo oddati v najboljšem primeru polovico.

Vačne revizije so povzročile, da je ponekod kmetom že popolnoma zmanjkalo živeča. V takih krajih morajo tudi komunistični prazni rok od hiš. Zato se komunistične tolpe vlačijo ponekod kot lačne vrane iz kraja v kraj in pobirajo zadnje ostanke hrane. Zanimiv je v tem pogledu dogodek, ki ga očitno opisuje takole:

V netko podeželsko hišo je prišel slabo oblečen tujec, ki sta se mu na obrazu poznali utrujenost in obup. Prosil je za kosček kruha. Družini se je tako zasmilil, da so res odrezali kos kruha in mu razen tega dali še kosilo. Možakar je vzel skledo in odšel iz hiše. Zunaj sta ga čakala še

Podobnih dokazov o izčrpanosti in demoralizaciji komunističnih tolp, ki se udeležijo lačne potikajo raztepane po dolenjskih gozdovih, je še več. Zanimivo pa je tudi obnašanje terencev. Mnogi med njimi so si pripravili v strahu pred domobranskim napadom udobna skrivališča. Ker pa niso računali, da bodo domobranci stalno ostali v njihovem kraju, se morajo prej ali slej izdati. Domobranci pripravujejo, da pridejo skoro vsak dan kak terencev iz svojega skrivališča, ker ne more več prenašati pomanjkanja.

Neki terencev se je posebno skrbno pripravil na »nevarnost«. V kupu hlodov si je izrezal veliko stanovanje. Odprtino je zamašil s kolobarjem odžaganega hloda. Pod zemljo si je izkopal rov v klet. Po tem rovu je dobival hrano. V skrivališču je napeljal tudi elektriko. Nekega dne pa so prišli domobranci in sedli na hlode. Ker terencev ni miroval, so zaslišali pod hlodi sumljivo praskanje. Mislili so, da je pod hlodi skrita kaka žival in je nekdo za šalo zavpil: »Pridi ven, sicer bom streljal.« Silno so bili začuden, ko se je zvrnil na tla kolobar odžaganega hloda, nato pa je prilezel iz luknje terencev. Bil je še vedno prepričan, da bo mogel uiti. V rokah je imel samokres in je dvakrat ustrelil. Domobranci pa so ga krepko zgrabili in ga zvezali. V skrivališču so našli še dva samokresa, puško in strojno.

Tako odteka kaplja za kapljo strupa, ki so ga hoteli natočiti v slovensko ljudstvo komunistični plačanci. Boj domobrancev je uspešen na vseh področjih. Od povsod prihajajo razveseljive novice, ki povedo, da je na Dolenjskem vedno več krajev, kjer so se kmetje vrnili zopet na svoja polja in jih obdelujejo z vso požrtvovalnostjo, pri tem pa varujejo svoje imetje in imetje svojih sosedov s puško v rokah.

Invazijski generali

V »Kärntner Zeitung« od 10. in 11. junija je objavil Ludwig Hausberger med drugim naslednjo oznako invazijskih generalov:

Ve mesece pred začetkom invazije so zavzeli, da bi pomirili svoje sovjetske prijatelje, uradno objavili imena svojih invazijskih generalov, kar naj bi pomnilo, da so se odločili izpolniti dano obljubo ter ustvariti tako dolgo zavlačevano drugo fronto. Že tedaj je bilo jasno, da Anglija, ki je izgubila mnogo svojega ugleda, ne bo mogla prevzeti vrhovnega poveljstva nad invazijskimi operacijami in da bo vrhovno poveljstvo izročeno Američanom. Za Angležke je bilo gotovo zelo boleče, ko so zvedeli, da je imenovan za vrhovnega poveljnika vojske na njihovih tleh proti evropskemu kontinentu ameriški general. Nekaj časa so zabavljali čez Američane, češ, da so arogantni, nato pa so utihnili, k čemur je gotovo pripomoglo zagotovilo Amerike, da bodo Zedinjene države prispevale 73 odstotkov vseh za invazijo potrebnih sil.

Dwight D. Eisenhower, ki se je v ameriškem generalnem štabu v glavnem bavil z vprašanji oklopniške vojske, je prvi s svojim imenom udaril na dan v teku sedanje vojne, ko se je 8. novembra 1942 po francoski izdaji izkrcal v Alžiru, kjer mu je bilo izročeno poveljstvo nad operacijami v Afriki. Potem ko so klavrno propadli njegovi načrti za obrambo Filipinov, je prišel Eisenhower prvič do cenilnihovorovih venci. Protijaponcem se ni mogel uveljaviti, kajti bolj izkušeno japonsko vojaško vodstvo in boljši japonski vojakji mu niso dopustili, da bi požel to slavo na Pacifiku. Zaradi tega je bila Eisenhoweru dodeljena naloga, da pripravi invazijo s čim večjo materialno podlogo, kakar bo sledilo povelje za vdor na celino. Še v prvih dneh sedanje ogromne borbe je

skušal ameriški tisk na primeren način povzdigniti veljavo in junaštvo ameriškega vrhovnega poveljnika, ki si je »držnik« osebno stopiti na prednostje v Normandiji. Takšna stvar se pri nemških vojskovodjih razume sama po sebi. Toda kmalu nato, ko je bilo razglašeno to »junaško dejanje«, je prišel ameriški preklic, češ, da Eisenhower sploh ni stopil v Normandijo na tla, marveč se je sestal na neki vojni ladji z angleškim generalom Montgomeryem, s katerim je imel štiri in pol ure trajajoče posvetovanje. Tudi je poročal ameriški dopisnik, da je Eisenhower po povratku na angleško celino izgledal zelo izmučen. To ni nič čudnega, kajti njegovi izkrcevalni načrti in uspehi so bili že takoj ob začetku prekržani.

Mogoče je bila izmučenost ameriškega generala posledica razgovora z Montgomeryem, ki ima vedno in ob vsaki priliki polna usta svetopisemskih citatov. B. L. Montgomery, šef angleških invazijskih čet, je prej poveljeval 8. angleški armadi v Južni Italiji, kjer je v borbi proti nemškim divizijam popolnoma odrekel ter ni uspel niti v tem, da bi dosegel kakšne uspehe z ogromnimi nadmočnimi silami. Samo vojni pohod na severnem afriškem ozemlju, kjer si je stekel enako slava kakor Eisenhower, je bil menda merodajen za to, da je bil imenovan za invazijskega generala na Angležkem. Montgomery je s svojimi frazastimi izjavami vedno opisoval invazijo kot »enostavno in gladko stvar«. V svojem povelju angleškim vojakom pa se je še posebno izkazal, ko jih je pospremljal na evropsko celino. Tega široko-ustnega generala in njegovih izjav so Angležki tako vajeni, da aiso njegovi nastopi prav nič čudnega in novega. Zanimiv je posebno odstavek iz njegove invazijske poslanice, ki pravi: »Kdor ne tvega vsega na eni karti, se tresa pred svojo usodo in

ne more nikogar dobiti.« In v resnici lahko potrdimo, da je Anglija to pot vse postavila na eno karto, in sicer na zadnjo, ki jo ima še v rokah, da jo lahko izgraja.

Na tem ne izpremeni prav nič niti vojni pohod v Italijo, kjer poveljuje sedaj zavezniškim vojskam angleški general Alexander, znan takisto iz tuniške vojne. Ta mož je danes šef angloameriških armad v Italiji. Nikakor ni mogoče pozabiti smole, ki jo je doživel pri Dunkerku, in porazov, katerih je bil deležen v Birni, kjer so ga Japonci naklestili do uničenja, tako da se je moral z letalom rešiti v Kalkuto. Če angleški listi pišejo, da Alexander presegla Montgomeryja po duševnih silah in strateških sposobnostih, je treba vsekakor pribiti, da teh dejstev ni mogoče dokazati. Takoj po izkrcanju pri Nettunu je Alexander zmagoslavno objavil, da se bo začela pred vrati Rima velika obkoljevalna bitka, s katero bo uničil nemške vojske v južni Italiji. S tem namenom je prevzel nase vse žrtve, a ni dosegel prav nobenega strateškega cilja. Samo nemškemu vodstvu, ki je vedno štedilo z ljudmi in materijalom, se ima Alexander zahvaliti, da ni že sredi februarja zletel v morje. Njegova največja in najbolj slavna zaosluga je bila po njegovo obnašanje pri zasedbi Rima. Sam papež je izjavil, da je ta mož »morilec Večnega mesta«. Ta časten naslov mu bo gotovo ostal, dokler bo stal Rim.

Še vedno smo ob začetku velikih odložitvev in sovražnik nima niti najmanjšega povičja, da bi trobental o svoji zmagi. Vsa, kar je nemška vojska doslej izpraznila ozemlja ali kar ga bo še opustila, vse to je v načrtu, ki nima prav nič opraviti s prestižem, temveč meri zgolj na končno zmago. Uspehi, ki so jih sovražniki doslej dosegli, niso uspehi njegovega dela, temveč koncesije nemškega vodstva, deloma pa tudi uspehi, doseženi z najsmratnejšim izdajstvom v svetovni zgodovini. Nemški vojskovodje ne čutijo potrebe, da bi se z besedami razmahovali pred svetovno javnostjo. Slavo, katero so si stekli, so pridobili samo s svojimi sposobnostmi, ki so jih dokazali v polni meri in ki bodo ostale v spominu še poznemu potomstvu.

Naloga Slovaške

Bratislava, 12. jun. Vrhovni poveljnik Hlinkove garde, notranji minister Mach je imel v Trenčuju govor, v katerem je izjavil, da je prepričan, da bo Nemčija rešila evropski kontinent poloma, če bodo vsi evropski narodi z njo sodelovali ter izpolnjevali svoje dolžnosti. Minister je nato govoril o londonski in moskovski sovražni propagandi ter poudaril, da vprašanje slovaške države ni vprašanje taktike, temveč slovaške zavesti. Nas ne bo zmešala sovražna propaganda, ki nas hoče pogoniti v hribe. Naš edino zdravi in pravilni pogled na svet je, da gojimo pozitiven odnos do naše države in do naših prijateljev.

Nedić srbskemu narodu

Beograd, 11. jun. Ministriški predsednik general Nedić je govoril v soboto zvečer po radiju srbskemu narodu ter je ponovno z zelo ostrimi besedami napadel tako vođjo boljševiških tolp Josipa Broza-Tita kakor tudi angloameriške »prijatelje in »zaveznike«. Srbi vidijo sedaj, tako je izjavil Nedić, da je vsa vojna le velotrogovina Angležev in Američanov s slovenskimi življenji in slovensko krvjo. Srbi dobro vedo, da žele židovsko-plutokratski krogi v Londonu in Washingtonu kakor tudi rdeča Moskva še nove srbske krvi. Na strani Josipa Broza-Tita so le mednarodni izvrženci. »Srbi niso komunisti, pač pa so narodnjaki, pravoslavci in narodno zavodni. Zaradi tega se Srbi tudi niso priključili Titu, temveč so se v velikih množicah dvignili proti njemu.«

Nato je omenil imenovanje Šubašiča za ministrskega predsednika in ga je označil za sokrivca nesreče, ki je zadela srbski narod. Tudi tega se zaveda srbski narod prav dobro. Je izjavil ministrski predsednik, da je kralj Peter že dal časa oropan lastne vođe. On dobro ve, da je bil kralj prisiljen izdati proklamacijo. Nazadnje je dejal: »Srbski narod noče nobene Jugoslavije, kakršno mu ponujata Tito in Šubašič. Srbski narod se hoče združiti v svoji srbski domovini. Zato je proti vsem Šubašičem, Brozom in ostalim mednarodnim izvržencem, ki so v službi boljševizma.«

Zaklonišča je treba od časa do časa prenašati. Ako imate v zaklonišču stalno namerščene odeje, jih je treba redno iztepati. Pitno vodo menjati vsak dan!

Varčujte s kurivom, dokler je čas

Da je varčevanje s kurivom edino jamstvo za zimo, v sedanjih razmerah pač ni treba nikomur več dokazovati. Tega se pa morajo zavedati tako industrije kod majhna podjetja, enako pa tudi najmanjša gospodinstva. Pri kurjavi torej moramo že sedaj skrbeti, da ne bomo pozimi zmrzovali.

Poglejmo najprej, kako je mogoče štediti pri velikih podjetjih, zlasti pa pri industrijah.

Pri industrijah se gleda na najboljšo izrabo kuriva že pri zasnovi kurilnice. Kotli morajo obratovati tako, da je doseženo popolno izgorevanje in največja dosegljiva izraba toplote, nakupine v plinih, ki se tvorijo pri izgorevanju kuriva. V vsih večjih kotliščih lahko vidimo posebne instrumente, ki avtomatično uravnavaajo vlek, dotok goriva, brzino rešetk itd. Taki aparati so sicer zelo dragi, vendar se gospodarji izplačajo. Čeprav morda trenutno privedi le malo premoaga, pa se zato pri noč in dan trajajočem pogonu vendar nabere veliko. Pri mnogih kurilnih napravah pa se večkrat opazi, da so instrumenti sicer lepo obsežni na vidnem prostoru ter da tudi res kažejo slabo izgorevanje, vendar pa podjetnik ne obrača pažnje na to in tega tudi ne upošteva. Z leti se zrahlja marsikateri zid, toplotna izolacija se vsako leto okruši, dimniški zasuniki postanejo netesni itd., vendar teh pomanjkljivosti ne popravljajo sproti ter obrat navzlic temu teče dalje. Skratka, z leti se nabere polno malenkosti, ki vsaka za sebe in posamezna ne pomeni mnogo škode, vendar pa v skupnem obračunu nepotrebnih izgub toplote znese na leto že mnogo.

Take napake v obratu je treba popraviti takoj, posebno pa sedaj, ko smo s kurivom v stiski, saj bo učinek ostal tudi še do vojni.

Pri manjših industrijskih kotlih je varčevanje s kurivom težje. Znano je, da je med sposobnostmi posameznih kurjačev velika razlika: ta zna potrebni parni pritisk vzdržati z manjšo količino kuriva, drugi —

Umberto izdaja svoj narod

Madrid, 12. junija. Kakor je objavil v Alžiru izhajajoči »Depeche Marocaine«, je podal italijanski prestolonaslednik Umberto, ki je sedaj »državni upravitelj«, zastopnik dnevnika »Times« naslednjo izjavo:

1. Celokupni italijanski narod je hotel vojno. Noben italijanski glas se ni dvignil proti vojni. 2. Italijanski narod se mora predvsem naučiti misliti. 3. Nikakor ne bi bilo na mestu, da bi se dala italijanskemu narodu svoboda mišljenja in mnenja. 4. V Italiji bi bilo treba dati zavezniški vojaški vladi prednost pred italijansko.

Nihče ne bi verjel, da je podal tako izjavo član savojske hiše, če je ne bi objavilo zavezniško časopisje. Vsakdo se bo odvrnil od odvratne igre »prestolonaslednika«, ki prosi milosti Angloameričane in boljševike na prav zalosten način ter je pri tem pripravil izdati in prodati svoj narod. London, Washington in Moskva pa naj sprejmejo čestitke novega zaveznika, ki bo kljub moledovanju kmalu dobil broc ali strel v tilnik.

Zakaj je Italija v vojni

Milan, 12. jun. V članku o vzrokih vstopa Italije v vojno 10. junija 1940 omenja minister Farinacci v Estu »Regime Fascista«, da Italija ni hotela te vojne in da je bila ta vojna Italiji vsiljena ter da je ves italijanski narod vzel vojno nase z dvignjenim čelom in nezumljivo vero. O Mussolinijevi vojni do miru takrat kakor tudi sedaj nihče ne more dvomiti. Mussolini je bil, tako piše Farinacci, osnovatelj pakta štirih sil iz leta 1933. Kot prijatelj miru je hotel doseči, da bi se rešili vsi problemi, ki so zadevali štiri evropske velisele, na prijateljski način. Takrat so bile Zedinjene države in Anglija oni, ki so uničili Mussolinijevu mirovno delo. Farinacci poudarja, da je Mussolini na monakovski konferenci leta 1938 jasno pokazal svojo voľjo do miru. V resnici pa so zapadne sile pristale na pogodbo le zaradi tega, da bi pridobile časa za vojne priprave. Zaradne plutokracije niso hotele in mogle tretji da bi Nemčija in Italija zahtevali namesto nepravilne versajske pogodbe enako pravico do življenja. Italija je bila do izbruhov vojne zvezana z Nemčijo s paktom o medsebojni obrambi in solidarnosti. Nikoli n' Nemčija zahtevala, izjavlja Farinacci, da Italija stopi v vojno, toda Italija se nikakor ni mogla odigniti izpolniti prevzetih obveznosti.

4 milijoni novih strelcev v Nemčiji

Berlin, 10. jun. Strelske vaje nemškega naroda, ki so jih spomladaj pričela prirediti SA, so se sedaj zaključile. 4 milijoni moških vseh starosti, pčkljcev in stanov je na streliških dokazalo svojo nezumljivo in neomajno pripravljnost za borbo.

Ojačenje švicarske vojske

Bern, 10. jun. Uradno objavljajo: V skladu s splošnim položajem je zvezni svet v sporazumu z generalnim štabom ojačil pripravilence švicarske armade z dodatnim vpoklicem nadaljnjih čet.

Boljševiki prevzeli imovino pravoslavne cerkve v Palestini

Antarkia, 12. jun. Imovina pravoslavne cerkve v Palestini, ki jo je po zlomu carizma avtonomno upravljalo posebno »pravoslavno društvo«, je bila sedaj na prizadevanje neke sovjetske komisije v Jeruzalemu in na pritisk angleških mandatihn oblastev izročena tako imenovanemu moskovskemu patriarhatu.

S tem je prišlo izkorenjenje stavb in kulturnih ustanov, ki so jih zgradili carji, v roke Sovjetske zveze, ki bo z njimi uganjala novo boljševizacijo Bliznjega vzhoda.

Ameriško odlikovanje za teroristične napade

Stockholm, 10. jun. Dne 5. junija je bila v ameriškem poslanstvu v Moskvi izročitev ameriškega poveljniškega reda generalnemu polkovniku sovjetskega letalstva Nikitinu, ki so ga Zedinjene države odlikovale »za spretno vodstvo skupnih ukrepov za bombardiranje Nemčije«.

Osto, 10. jun. Ob norveški obali je sovjetsko letalo napadlo dve norveški ribiški ladji, kamepe pa so rdeči teroristični letalci bombardirali in napadli še dve ribiški vasi. Ta teroristična dejanja so izzvala med prebivalstvom v severnih pokrajinah vihar ogorčenja.

Gospodarstvo

— Inflacija na Bliznjem vzhodu. Nedavno so Angloameričani sklicali v Kairu konferenco proti inflaciji za deželo Bliznjega vzhoda. Na tej konferenci niso mogli Angleži in Američani predlagati nobenih učinkovitih ukrepov za pobijanje izredne druginje in inflacijskega razvoja na denarnem trgu v Egiptu, Iraku in Iranu. Trgovinska zbornica za Egipt je morala ugotoviti, da že vlada »neke vrste inflacija«, kar je razumljivo glede na značne izdatke anglo-ameriške vojske, ki so povzročili v teku vojne samo v Egiptu povečanje obkora bankovcev od 20 na 102 milijona egiptskih funtov. Inflacijski problem držav Bliznjega vzhoda je predvsem v tem, da izdajajo Angloameričani mnogo denarja, ne dobivajo pa potrebnega blaga, in sicer z izgovorom, da ni na razpolago potrebnih ladij. Široki sloji prebivalstva, ki si ne morejo nabaviti potrebnih stvari, nalagajo odvečni denar v zlatino in zlatinke, s čemer pa problem seveda ni rešen. Angleži skušajo tudi pri teh nakupih doseči svoj dobiček in sami organizirajo uhoštapstvo zlata z letali iz Zapadne Afrike. To zlato potem prodajajo po izredno visokih cenah, kar je povzroča razvoj druginje. Prebivalstvo v Egiptu ne zaupa funtu in dolarju. Povpraševanje po zlatu pa je tako znatno, da se s prihajajočimi pošiljkami zlata ne more kriti. V zadnjem času so skušali Angleži spraviti na egiptski trg delnice, ki se trgujejo na londonski borzi, in angleška vojna posojila. V ta namen so izvedli obsežno propagandistično akcijo, ki pa ni pokazala zaželjenega odziva. Egiptski gospodarski politik Sadat-Aussar je nedavno brez ovinkov potrdil, da so težkoče izključno zaradi tega, ker Anglija ne dobivajo Egiptu potrebnih potrošnih dobrin. Angleži pa si ne delajo skrbi, kar upajo, da bo egiptski trg po vojni še boljše tržišče za angleško blago. Tudi jih malo zanima, kakšno pot bo šel v bodoče denarni sistem v državah Bliznjega vzhoda.

Kazni zaradi prestopkov zatezmativnih predpisov

Od 17. maja do 6. junija 1944 so bili kaznovani zaradi zatezmativnih predpisov: Cehnar Zaneta, hišna posestnica v Ljubljani, Linhartova 28-I, Caleta Zora, gostilničarka, Tržaška 9, dr. Ivan Cerne, posestnik, Dvorni trg 1, Habjan Gregor, gostilničar, Gosposvetvska 41, Lozar Ivan, komercialni tajnik v p., Smežniška 1-I, Obradovič Anka, zas. uradnica, Gajeva 3-III. (že drugič), Novak Andrej, zasebnik, Krakovski nasip št. 12, Božič Angela, gospodinja, Erjavčeva 24, Zupančič Marija, zasebnica, Gajeva 5-V, Trnovac Boleslav, ravnatelj »Marade«, Levstikova 2, Vrhovec Albin, gostilničar, Borštnikov trg 3, Tovarnik Minka, gospodinja, Rimska c. 24, Badnjura Ciril, lesni trgovec, Privoz 8-I, Kostjanské Alfonz, torbarski pomočnik, Mestni trg 15-II, dr. Sagadin Anton, ravnatelj v p., Skrabčeva 9, Pilgram Ivan, ravnatelj v p., Rožna dolina XV-2, I, Hrovatin Maks, tiskar, Bleiweisova 4-L, Gressel Norbert, zas. uradnik, Cesta v Rožno dolino 26, Cerne Ivan, posestnik, Zaloška cesta 123, Batelino Valentin, stavbenik, Rožna dolina XV-8, Slatner Jože, Levčeva 8-I, More Ivanka, trgovka, Smartinska 11, Ferjančič Anton, podpregladnik fin. kontrole, Pokopališka 32, Jager Antonija, zasebnica, Hrenova 17, Urančič Pavla, gostilničarka, Sv. Petra c. 3, Sila Emil, zas. uradnik, Linhartova 12, Cotič Ivan, gostilničar, Tržaška 54, Grašek Janko, bančni uradnik, Igriška 3-III, Mravljak Franc, trgovec, Erjavčeva 4-III, Zalaznik Jože, miz. mojster, Ljubljana, Gosposka -11.

Zaplemba imovine upornika

Službeni list pokrajinske uprave v Ljubljani od 10. junija 1. 1944 objavlja odločbo o zaplembi imovine trg. nameščenceva Tomašiča Antona, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Slapničarjeva ul. št. 7, in inž. Struklja Tomaža, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Levstikova ul. št. 18.

Pogajanja De Gaullea v Londonu

Stockholm, 10. jun. Angleški in ameriške čete se povsod, kjerkoli stopijo na tujta tla, izkažejo kot pripravljivi brezobzarnega izkoriščanja ter brezmejnega zatiranja. Tipičen primer za to je Severna Afrika, ki je postala pozorišče angloameriškega gospodarskega imperializma in židovskih spekulacij. Na enak način nameravajo postopati v Franciji.

Tako javlja Reuter, da se razgovori, ki jih ima sedaj de Gaulle v Londonu z Churchillom, ne tičejo uprave francoskih področij po »osvoboditvi«, ker bodo deželo upravljali Angloameričani, temveč predvsem finančnih zadev. Reuter pravi, da so postala ta vprašanja bolj ko vsa druga posvetovanja z de Gaullem »v tem važnem razdobju vojne nujna.«

Financijski razgovori med Churchillom in de Gaullem so bili potrebni zato, ker so Američani izdali mnogo francoskih novčanic, ki so jih izročili britanskim in ameriškim okupacijskim četam. To je ena izmed prevar, s katerimi bo ameriški gospodarski imperializem, doseglj, da bodo morali Francozi plačevati invazijske stroške.

De Gaullova agencija AFI je v skrbih zaradi posledic, ki bodo nastale vsled obkora novčanic, izdanih brez pooblastil ali garancije s francoske strani. Na te utemeljene pomisleke pa Reuter hladnokrvno pripominja, »da se bo inflacijska tendenca pač neizogibno pojavila.«

Amsterdam, 11. jun. Kakor sporoča britanska poročevalska služba iz Washingtona, je objavil v petek prezident Roosevelt, da bo prišel de Gaulle v prihodnjih štirih tednih v Zedinjene države, da se bo sestel z njim. Roosevelt je predlagal de Gaulleu naslednja roka, in sicer ali med 22. in 30. junijem, ali med 6. in 14. julijem.

Resni politžaj Čangšë

Sanghai, 11. jun. Položaj Čangšë je po izjavah govornika čunšinske vlade zelo resen. Glavnemu mestu grozi nevarnost, da ga japonske čete obkolijo. Na kako ojačenje obrambe ni niti misliti.

Tokio, 10. jun. Po podatkih japonskega glavnega stana so sovražniki na vseh boljših velikozijskiškega področja izgubili v mesecu maju 9-krat toliko letal kakor pa Japonci. Sestreljenih ali poškodovanih je bilo 908 zavezniških letal, dočim so Japonci izgubili 63 letal v zraku, 48 pa je bilo uničenih na tleh.

Kronika

* Prvi viteški križec na invazijskem bojišču. Führer je podelil na predlog po- veljnika nemške vojne mornarice korvet- nemu kapitanu Heinrichu Hoffmannu, po- veljniku flotilje torpedovk v Rokavskem prelivu za hrabro vodstvo njemu podreje- nega oddelka viteški križec k železnemu križu. To je prvo odklikovanje te stopnje v sedanjih izvazajskih borbah.

* Počitnice za premeščene šole. Izšla je naredba, ki v Nemčiji ureja počitniško dobo za šole, preseljene iz mest na kmete. Za te šole veljajo počitnice prav tako kakor za one zavode, ki so ostali na svojih mestih.

* Neurja in poplave v Turčiji. Več pod- ročij zapadne Anatolije trpi hudo zaradi prelomov oblakov in poplav. Železniška proga Carigrad—Ankara je bila začasno prekinjena. Mesto Bravdur je večidel po- plavljeno. 50 stanovanjskih hiš se je zru- šilo. Prebivalstvo je imelo izgube.

* Madžarski verižnik obsodjen na smrt. Vojaško sodišče je obsodilo v soboto pro- kurista neke gradbene tvrdke Deziderja Gaberja na smrt, tri žide pa na doživ- ljenjsko robljo. Obtoženi so bili velepoten- zne prevare, ki je škodovala vojaškim in- teresom Madžarske. Gaber je prodal židom po črnoborzijskih cenah gradbeno gra- divo, ki je bilo določeno za vojaške svrhe. Smrtna kazen je bila že izvršena. To je bila prva smrtna kazen, ki jo je izreklo vojaško sodišče civilistu.

Iz Ljubljane

— Novi grobovi. Umrla je vdova po višjem finančnem svetniku in učitelja v pokojku ga. Amalija Macek, rojena Reich- man. Pogreb bo v torek ob 15. iz kapele sv. Andreja na Zalah k Sv. Križu. — Po dolgotrajni bolezni je preminul g. Franc Glavač. Na zadnji poti ga bodo spremili v torek ob pol 17. iz kapele sv. Petra na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. — Za vedno je zapustila svoje ga. Karolina Tu- relova. K večnemu počitku jo bodo spre- mili v torek ob 17. iz Ulice sv. Roka na po- kopališče v Dravljah. — Po dolgi in težki bolezni je dospel posestnik iz Bičja gosp. Anten Bedenčič. Pogreb bo v torek ob 10. iz Bičja v Št. Jurij pri Grosupljam. — V 54. letu starosti je preminul brivski moj- ster gosp. Jakob Hočevar. Na zadnji poti ga bodo spremili v torek ob 16. iz kapele zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanskji cesti na pokopališču v Štepanji vasi. — Pri bombnem napadu na Trst je preminul zna- ni ljubljanski gostilničar g. Vladimir Na- zor. Pokojnikovo truplo bodo prepeljali v Ljubljano in bo čez pogreba objavljen naknadno. — Pokojnik naj bo ohranjen blag spomin, njihovim svojcem pa izreka- mo naše iskreno sožalje.

— Diploma. Na pravi fakulteti ljubljanske univerze sta bila v petek diplomirana Zdenko Mravljak in Dušan Kosmina. Čestitamo!

— Oblačno vreme se je preko nedelje vleklo še na večerjinski dan, čeprav je ba- rometer kazal na izboljšanje. V nedeljo popoldne in zvečer je celo s krajšimi pre- sledici deževalo. Večraj dopoldne se je za- čelo na nebu svetliti, vendar sonce ni pro- doro oblakov. Označje je razmeroma hlad- no. Najvišja temperatura v nedeljo je do- segla 18,6° C. v ponedeljek jutraj pa je toplomer zabeležil najnižjo toploto 12° C.

— Slaniki z Norveškega so na trgu še vedno na prodaj. Saj jih je prišla za Ljub- ljano izredno velika pošiljka, okoli 12 tisoč kg. Kljub temu, da je bila pot dolga, je blago ostalo popolnoma sveže, saj ga je tvrdka Heide iz Kristiansunda strokovnja- ško odpremila v zabojih po 50 do 60 kg, tako da je prišlo v Ljubljano še popolno- ma zamrznjeno. Dobro polovico mladih sla- nikov so prodali že takoj prve dni, pre- ostanek pa bodo ljubljanske gospodinje ju- dovske pokupile danes, saj se dajo ribe okusno pripraviti na najrazličnejše načine.

— Opozorjamo na čimprej šolsko produkcijo gojence šole Glasbene Matice. Nastopi bo absolutno višje šole klavirskega oddelka Gojmir Demšar, dalje mladinci in solisti zbor Glasbene Matice pod vo- dstvom ravnateljice Mirke Poliča. Pri izved- bi nekaterih odlomkov iz Dvojakovega »Mrtvaškega ženina« nastopita kot solista: sopranistka F. Senegačnikova in bariton- ist Samo Smrkolj iz šole ga. Wisting-

Lep življenjski jubilej

70letnico godu praznuje gospa Antonja Lobjoda, roj. Pavšek, vdova po železniskem spevedniku, potem ki je 25. maja obhajala sedemdesetletnico rojstva v krogu svojih dra- gih. Življenje ji ni bilo z rožicami postlano.

saj je imela 16 otrok ter jo je leta 1909 mest- na občina odklikovala z zlato verižico z ob- skom. Kot zadnja potnica znane narodne rod- bne pevce Pavšek-Pelan je tudi ona bila v mladih letih pevka zboru opernega gledališča in mešanega zbora pevskega društva »Ljub- ljance«. Po moževi nesreči je ostala z majhno pokojnino sama s kopico otrok, toda je z ne- ustrašno voljo in delavnostjo premagala vse težave in dobro preskrbela otroke. Postala je marketenderica bivše jugos. vojske, ki jo je s pomočjo otrok spremljala celo po manevrih in jo vžvorno ter nesebično stregla, tako da jo imajo vojaki kakor častnik; še danes v najbolj- šem spominu. Skrbi in težav polno življenje ji je ojeklenilo značaj in utrdilo zdravje, da je še zmerom čila, čvrsta in zdrava, da ji let ni- kdo ne verjame. Ne straši se nobenega dela in je lahko marskateri mladi ženi za zgled. Kot navdušena Slovenka je seveda zvesta na- rodna našega lista, odkar izhaja. Želimo ji, da bi se še mnogo let veselila take svežosti in zdravja v krogu svojih otrok, ki jo radi imajo in so jo kar obsuli s cvetjem.

KINO MATICA

obvešča cenj. občinstvo, da so pred- stave jutri v torek zaradi produkcije Glasbene Matice ob 15.30 in 19.15 uri

hausnove. Podrobni spored se dobi v knji- garni Glasbene Matice, začetek produkcije je danes ob pol 6. v veliki filharmonični dvorani.

— Prva skedna produkcija Glasbene akademije bo v petek 16. t. m. ob pol 18 v veliki filharmonični dvorani. Na sporedu so točke za petje, klavir, violino, violon- čelo in flavto. Sporedi po 6 in 3 lire dan pred nastopom v Matični knjigarni.

— Pisatelj Lojze Zupane, ki ga naša javnost pozna po številnih pripovednih spisih, a mladina zlasti po krasnih bolo- krajinskih pripovedkah, ki jih je izdal v petih knjigah, je pred kratkim izdal odli- čno spisan in z ilustracijami Mlka Bambiča opremljeno knjigo »Vkljenjena mladost«. Knjiga je namenjena v prvi vrsti doraščajoči mladini, z užitkom pa jo bo čital tudi vsak starejši čitatelj. Oceno o tej Zupančevi knjigi, priobčene v »Ju- truce«, Slovenskem Narodu in »Umetno- stic«, so bile nadvse pohvalne. Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenbur- gova ulica 3, priporoča to knjigo mladini in odraslim.

— Za obletnico smrti za nepozabnim pokojnikom Jerančtom Avgustom, podnadž- zornikom pol. agentov v pok., bo sv. maša v sredo 14. junija ob 9 v frančiškanski cerkvi.

— Podpornemu društvu za gluhočeno mladino v Ljubljani so darovale namesto cvetja na grob pokojne gđe Mathian Iva- ne rodbini Viktor Bohinec in Jerovčič vsa- ka znesek po 100 lir, rodbina Urtnik Egi- dija pa znesek 150 lir. Plemenitim daro- valcem se društvo najtopleje zahvaljuje.

— Učite se strojepljan! Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaj (dnevni in večerni) pričnajo 13., 14. in 15. junija. Moderna strojepljanica, desetprstna metoda. Učena zmerna. Vpisovanje dnevno. Praktično znanje, potrebno vsakomur v zasebnem ali javnem poklicu. Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

— K zbirki za nabavo harmonik lanko- sko leto oslepemu mladeniču Tonetu je poslal Blažir Vladimir, trgovec v Mostah, znesek 300 lir, nelmenovana gospa pa 50 lir. Obema se oslepel Tone najtopleje za- hvaljuje, trka pa še nadalje na ostala do- bra in usmiljena srca. Nadaljnja darila sprejema iz prijaznosti ravnateljstvo glu- hočencev v Ljubljani, kjer so začasno nastanjeni tudi slepci.

— Stare kравate napravim kakor no- ve. Popravila sprejemam dnevno do 10. ure na Tržaški cesti 17/II. P. Amon.

Iz Novega mesta

Alarmni znaki. Po nalogu komande me- sta od 2. t. m. bo dan pri letu sovražnih letal znak za alarm in sicer s 3 zaporedni- mi, po 1/2 minute trajajočimi znaki s siro- nom. Kakor hitro bo nevarnost minila, bo dan dve minuti dolg znak s sireno. Do nadaljnjega se bo preizkušala sirena vsak dan ob 10. uri dopoldne s kratkim zna- kom. Prebivalstvo se mora takoj po danem znaku za alarm zateči v zaklonišča, odno- sno v najbližje hiše. Prestopki se bodo strogo kaznovali.

Prijeto nas je presenetil meščansko- šolski cerkveni zbor, ki nastopa vsako ne- deljo in praznik v kapiteljski cerkvi pri osmi maši. Odlično so pele solistke sopra- nistka Zinka Novina in altistka Makovec Vida ter Poveljstva, učenke IV. in V. raz- meščanske šole. Obeta se lep pevski nara- čaj, po starih slovenskih tradicijah. Tudi ljudskošolski cerkveni pevski zbor nas je iznenadil s svojo mlado solistko Darinko Novakovo, ki ima prav lep alt. Le tako naprej! Odlični je tudi gimnazijski cerkve- ni zbor. Volje in dela je dovolj, na drugi strani pa tudi zadovoljstva.

Vsi, ki so zadeli kak tomljski dobiček, naj izročijo tomljske tablice okrajnemu glavarstvu, da bodo mogli dobiti iz Ljub- ljane pripadajoče dobitke. V pisarni na glavarstvu dobitte vse informacije glede ljudske knjižne tomlje Zimske pomoči v Ljubljani.

Obnova Novega mesta. Po težkih dne- hih lanske jeseni, ko so Novomeščani trepetali ob vsakem alarmu za svoje življenje, se Novo mesto zopet počasi, toda redno in prepričevalno prebujaja in vrača k staremu redu, k starim navadam in življenju. Po- časi izginjajo ruševine in ozke ceste med porušeni hišami postajajo zopet prehod- ne. Seveda bo trajalo še dokaj časa. pre- den bo izvoženo vse kamenje in opeka to- da delavci so marljivo pri delu in je unati, da bo Novo mesto dobilo kmalu vsaj za silo zopet svojo staro podobo — v novi izdaji. Na zidanje novih hiš zaenkrat se- veda še ni misliti.

Radodarna šterkija

V kratkem času se je v Ljubljani rodil 7 parov dvojčkov

Ljubljana, 12. junija. Čeprav so časi težavni in je skrb za vsak- danji kruh vedno večja, ljudje trdno zaupajo v boljšo bodočnost. Dokaz so letošnje poroke in rojstva. Res je število teh in onih v zadnjih letih v primeri s predvojnimi časi padlo; vzrok pa je treba iskati bolj v drugih okoli- ščinah kakor v izpubljenem pogumu. Če so razmere le dopuščale, so se mladi ljudje mo- žili in ženili, prav tako pa so pogumno vzeli nase breme otrok.

V ženski bolnici, kjer se zdajna leta rodi največ ljubljancov in okoličanov, in v Štaj- merjevem domu so rojstva vsakdanji dogodki. Nič posebnega tudi ni, kadar se muhava šter- kija kljub izrednim časom poigra z materami in očetmi, da jim namesto enega kričaja prinese dva. Sedaj je tako nepričakovano obilje za stare nekoliko neprijetno presenečenje. Vsi se namreč pripravljajo le na sprejem enega. Ze- zanj so otroški za najpreprostejšo opremo vi- sokih. Rojstvo dvojčkov pa prevrže vse račune in v vsej naglici je treba planice in podobno podvojiti. To ni tako preprosto niti za tštega, ki razpolaga z obilico gnotnih sredstev. Izda- tek za voziček pa je tako visok, da se ga mo- rajo mnogi starši odreči.

Čeprav rojstvo dvojčkov za širše občinstvo ni nobena senzacija in pomeni le podvojitve skrbi za prizadete starše, ki pa se običajno kljub vsem težavam kmalu sprizanjajo z us- do, jo je čai vendarle presenečila novica, da

Lastrak naprta presenečen, ki je s sta- stavnim orodjem ni močno masno odprel, mora zagotoviti možnost takojšnjega do- stopa v slučaju nevarnosti, najbolje tako, da hrani likuje ometa, ki je vedno v bli- žini.

Alli pregledujete orodje za lišno zaščito? Kramp, seltra, lopata, ki izpadajo iz ročice so je malenkost več vredni kot nič. — Zato lišni stavešine, pa tudi sami stanovalci pa- zite na orodje in še danes preglejte v kak- šnem stanju je in kje se nahaja.

Nadzoruj od časa do časa sam, če je za- temnitelj tvojega stanovanja v redu. Pojdi iz hiše in se prepričaj, če iz stanovanja ne prihaja kakšna svetloba. Poškodovane zate- nitvene naprave popravi takej.

Iz Trsta

živahne kupčije na tržaškem nepremič- niškem trgu. V letošnjem maju je bilo zaključeni na tržaškem nepremičniškem trgu 41 kupčij v skupnem iznosu 4.254.410 lir. Prodanih je bilo 8 poslopij v mestnem središču za 2.789.500 lir, na periferiji pa 33 poslopij v skupni vrednosti 1.464.910 L. Umrlj so v Trstu 68 letna Justina Velik- konja-Gerbec, 78 letna Viktorija Nardin, 50 letna Imelda Bujat vd. Colussi, Bruno Ček in 52 letna Gabrielja Ceglar-Nosič.

Poročili so se v Trstu pomorski kapitan Ugo Ritter in gospodinja Marjeta Haus- brandt, sofer Karel Vižintin in uradnica Ana Markon.

Smrtna nesreča pri Sv. Ivanu. 50 letna gospodinja Imelda Bujat-Colussi se je pe- ljala na tramvaju k Sv. Ivanu. Po nesre- čnem naključju je padla s tramvaja in obe- ležala z usodnimi poškodbami po vsem telesu. Nesrečno ženo so prepeljali v trža- ško bolnišnico, kjer je izdihnila. Podobna nezgoda je doletela 53 letnega Franca Vecchieta iz ulice Marije ob morju št. 3. Prišel je pod tramvajski priklopnj voz in dobil poškodbe po rokah in nogah. Zate- kel se je v tržaško bolnišnico.

Poostrena borba proti črni borzi. Po- oblaščenec za borbo proti črni borzi, dr- žavni komisar Wölbting, je sklical te dni- vna konferenca, ki so se jih udeležili predstavniki tržaškega gospodarskega, tr- govskega in gostinskega življenja. V sre- dišču razprav je bilo vprašanje poostrene borbe proti črni borzi in pojavom pokle- nega verižništva. Državni komisar je pod- črtal potrebo, da se verižniki odtegnejo doseadanemu kvartnemu delovanju in pri- tegnejo k delu, ki je koristnejše za skup- nost. Vsa nemška in italijanska oblastva morajo sodelovati po navodilih, dokler ne opustijo kriminalni elementi svojega po- klica, ki obstoja v tem, da brez vsakih od- zivov bogatijo na škodo prebivalstva. Potrebni pogoj za uspešno borbo proti črni borzi je v zadostni prehrani po zakonito določenih cenah. Ta pogoj je dan, nedvom- no pa je dopustna možnost zvišanja obro- kov. Seveda morajo proizvajalci discipli- nirano izpolnjevati svoje dolžnosti glede predaje svojih izdelkov zbiralnicam. Po- trebna je tudi določitev stalnih cen in vztrajno izpolnjevanje nove gospodarske policije. V bodoče bo zakon najstrože in najhitreje udaril po kršilnih živiliških pre- pisov. »Naš cilj mora biti,« je zaključil višnji komisar, »v tem, da preusmerimo gospodarsko življenje in trgovsko moralo na pot normalnega stanja in discipline. Komisarjeva izjavanja je dopolnil še vodja kmetijskega oddelka pri Vrhovnem komi- sarju, razen tega komisar za cene in pre- stavniki sodišča, ki je poudarjal, da se morajo živilski prestopki obravnavati pred posebnimi sodišči, ki bodo hitro poslovala in ki bodo izrekala najstrožje sodbe, v najtežjih primerih tudi smrtne kazen. Ob zaključku se je oglasil k besedi tudi za- stopnik gospodarstvske policije. Državni komisar je ob sklepu konference naglašal, da mora pri tem sodelovati ves narod, dokler ne bodo navodila v prid skupnosti popolnoma uresničena.

Ne tatovi, ampak radio... Gospod Al- fred B., lastnik bar v Carducejevi ulici, je prišel ob šestih jutraj pred svoj bar. Zelo se je začudil, ko je zaslišal neke gla- sove, ki so zveneli kakor melodije. Preni- čan je bil, da so se čez noč vtihotapili v njegov bar; zlikovci, ki so si v dobrem raz- položenju privoščili celo primeren koncert s petjem. Ni si upal sam v bar, temveč je počakal, da se je zbralo v bližini precej ljudi. Šele potem se je odvažal, zadovol- jen, da bo presenetil »zlikovce«. Njegov presenečenje pa se je stopnjevalo do viška, ko je spoznal, da ni bilo v baru nikogar, temveč da so prihajali glasovi in popevke od radijskega aparata, ki ga je bil prejšnji večer pozabil zapreti. Ljudje so imeli pri tem precej zabave.

Tatvine v glavni bolnišnici. Dr. Paskval Novello je javil poltiskemu komisarjatu v Brunnerjevi ulici, da je izginilo v zadnjem času iz bolnišnice več komadov perila. Poli- cijski organi so ubrali pravilno sled in so odkrili v stanovanju 37 letne bolničarke Brune Reblu več komadov perila in po- steljavine. Ugotovili so, da so najdene stvari last bolnišnice.

Iz Gorice

Razdeljevanje sira. Od ponedeljka 12. t. m. so pričeli razdeljevati v smislu poročila pokrajinskega prehranjevalnega urada v Gorici sir »Montanara«, ki ga bodo dobili potrošniki na odrezek št. 39 živilske na- kaznice. Cena sira 25 lir za kg.

Oddaja zapredkov. Z 12. junijem se prične oddaja zapredkov letošnje sviloprej- ne sezone. Kmetovalci krajev Brazzano, Borganano, Medea, Sv. Lovrenc (Moča), Corona in Dolenje in Brdih morajo oddati zapredke v predilnici Simoni v Brazzano. Proizvajalci krajev Krmin, Ločnik, Capri- va, Morado in Moša v predilnici Simoni v Krminu. Proizvajalci krajev Gradšče ob Soči, Fara, Villanova, Peteano, Zdravšina, Gorica, Sovodnje, Standrež, Gabrije, Sent Maver in Brestovica v sušilnici Finetti v Gradšču ob Soči. Kmetovalci krajev Ro- mans, Villesse, Frata, Mariano, Zograd, Sv. Mihael na Krasu in Sv. Martin na Krasu v sušilnici Banfi v Romansu. Cene zapredkov po kakovosti 52, 50, 48, 47, 46, 41, 30 in 20 lir.

Pregled konj in mežgov. Pokrajinski ži- vinorejski urad v Gorici opozarja prizadete na pregled konj in mežgov, ki bo od 15. do 17. junija. V Gorici bo pregled konj in mežgov dne 15. junija ob 9. pri občinski klavnic, v Krminu dne 16. junija ob 9. pri sejmšiču, v Romansu dne 17. junija ob 9. pri javni tehnic.

Prvi koncert gorškega kvinteta. V ne- deljo 11. junija je bil v dvorani ob Edin- govem prehodu prvi koncert novo usta- novljenega gorškega kvinteta. Uspešno je sodelovala sopranistka M. Razzatti. Spored so izvajali na klavirju H. Dardi, na gosli G. Bradaschia, na violi E. Lucarini, na čelu L. Rizzatti, kontrabas pa je igral K. Bombi.

Ponesrečeni iz gorške okolice. 32 letna kmetica Lucija Vugar iz Ajdovščine je na- šla izstrelak, ki je eksplodiral. Drobci so jo ranili na obeh rokah. — Mali Guido Fagnin iz Ločnika se je med igro ranil na levi nogi. — 40 letna kmetica Ana Slezkar iz Volč je padla s česnje in obeležala z zlom- ljeno nogo. — V 38 letnega šoferja Marija Staniča iz Brestovce se je zagnala krava in mu zlomila desno nogo. — Avto je po- vozil 45 letnega kmeta Franca Sfiligoja iz Ločnika, ki ima poškodbe po vsem telesu. — Ferdinand Spesot iz Fara se je pri padcu potkolka po obeh kolnih. — 34 let- na kmetica Marija Trešče iz Sprence pri Bovcu se je ranila na levici. Poškodovanci se zdravijo v gorški bolnišnici, kamor so pripeljali tudi kmeta Alberta Novaka iz ulice Sv. Vida v Solkanu, ki je padel s čes- nje in obeležal z zlomljeno hrbtnico. Nova- kovo stanje je zelo resno.

Beležnica

KOLENDAR: Torek, 13. junija: Anton Padovanski.

DANASNJE PRIKEDITVE: Kino Matiča: Močišča, noč. Kino Sloga: Poroči mladi. Kino Union: Zagovornik ima besedo. Kino Moste: Sanders živi nevarno. Deseta javna produkcija gojencev šole Glasbene Matice ob 17.30 v veliki filhar- monični dvorani.

DEZURNE LEKARNE: Daneš: Dr. Kmet, Ciril Metodova c. 43; Trnkoczy ded., Mestni trg 4; Ustar, Selen- burgova ulica 7.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA: Torek, 13. junija, ob 18.: Zemlja. — Red Torek. Sreda, 14. junija, ob 18.: Nevesta s krono. Red Sreda.

K. Schönherr: »Zemlja«. Usodna ljube- zen do lastne zemlje, je gibal za razne zaplete, ki vzniknejo v tej igri. V živih zna- čajih ljudi, ki si stoji bodisi sovražno, bo- disij prijateljsko nasproti, so zajete značil- ne lastnosti kmečkega ljudstva. Igra ima tri dejanja. Osebe: Starij Kremen — M. Skrbinšek; Janez, njegov sin — P. Kovič; Reza, gospodinja pri Kremenovih — P. Ju- vanova. Katar, deklica pri Kremenovih — Kraljeva; veliki hlapec — Gorinšek; sred- nji hlapec — Drenovec; konjski hlapec — Bratina; hlapec — Starič; Svetarica — Rakarjeva; Ledeničar — Lipah; zdravnik — Kosta; mizar — Blež; grobar — Plut. — Režiser: M. Skrbinšek. Scena: ing. Franz. Kostumi: J. Vilfanova.

OPERA

Torek, 13. junija, ob 18.: Manon. — Izven. Cene od 40 Lir navzdol. Sreda, 14. junija, ob 18.: Don Juan. Cene od 40 Lir navzdol.

»Manon« z Vidališjevo v naslovni partiji. V ostalih vlogah: Pousette — Barbičeva, Javotte — Baukartova, Rosette — Jančar- jeva, Chevalier des Grioux — Lipušček, grof des Grioux — Betetto k. g., Lescaut, Garde di Corps, bratranec Manone — Jan- ko, Guillot de Morfontaine — M. Sancin, Bretigj — Dolničar, 1. gardist — Langus, 2. gardist — Mencin, sergent — Perko. Dirigent: dr. Svara. Režiser: C. Debevec. — Scena: ing. Franz. Načrti kostumov: D. Katerjeva.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

TOREK, 13. JUNIJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 9.00: Jutranji pozdrav; vmes od 7.30 do 7.40: poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Po- ročila v nemščini. 9.10—9.20: Končnica, napoved sporeda (nem. in slov.). 12.00 do 12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Po- ročila v nemščini in slovenščini. 12.45 do 14.00: Koncert za srazjedro. — Radijski orkester vodi D. M. Sijverenc. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Vsakemu nekaj. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—18.00: Četudi znano ni zelo, vendar zanimivo bo. 18.45—19.00: Zdravniška ura — Dr. Kuralt Marija; Tu- di ošpice so nevarne. 19.00—19.30: Slo- venska ljudska oddaja. 19.30—19.45: Po- ročila v slovenščini, napoved sporeda. 19.45—20.00: Pregled sportnih dogodkov (nem. in slov.). 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.00: Dunaj pozdravlja Ljubljano. 21.00—22.00: Komorna glasba — Ljubljanski godalni kvartet in Klarinetni trio. 22.00—22.10: Poročila v nemščini. 22.10 do 23.00: Plesni orkester vodi Marijan Vo- dopivec.

Slab dan za nogomet

V hudem naliivu je bil večeraj končan pokalni turnir SK Ljubljane Ljubljana, 12. junija.

Kakor mnogim drugim je večerajšnja čer- merna in proti večeru v potokih zalita ne- delja temeljito prekrizala račune tudi na- šim nogometašem. Prireditelji pokalnega turnirja pri SK Ljubljani, ki so prvo po- lovico tekmovalca spravili pod streho pre- tekli četrtak ob nekoliko podvoprečnem zanimanju občinstva, so hoteli zaključek turnirja za vsako ceno izvesti v lepem vremenu, vendar so bili pri tem nekoliko premalo odločni in zunanja slika te dovolj napete konkurence je šla dobesedno »po- vodit«. Medtem ko je prva večerajšnja tek- ma, ki pa ni mogla zadovoljiti onih, ki so hoteli vsaj nekaj nogometne, minila še v suhem, so se takoj po otvoritvi drugega in odločilnega srečanja odprle nebeške za- vornice in potem je bilo vse čas do kon- ca. Nogometni travnik, ki so ga medtem že pokosili, se je v kratkem spremenil v gladko in mlakužasto ploskev, na kateri je bila vsaka prava igra nemogoča. S tem ni rečeno, da bi bil izid zadnjega dvoboja pod soncem drugačen, saj je moštvo pri- reditelja imelo v njem za tekmeča enaj- storico, katere bi se bilo na domačem igri- šču in po onem blinčotnem remislu lotilo z vsemi razpoložljivimi silami, toda ne glede na to so bili gledalci, ki se jih je zbralo okrog 600, za pravi sportni užitek prikrašani na vsej črti. Naši nogometaši so pač premalo v treningu, da bi lahko brez škode za celotno sliko v pravi formi zdržali napornih 90 minut tekme prv- stvenega značaja v takem vremenu. Tako je naneslo, da je bil sportni uspeh večerajšnjega finala za vabljiva darila in lepe nagrade, deloma tudi po višji sili ze- lo skromen. Igra obeh premaganec pre- ga dneva, Izтока in Zabajka, se je kmalu po pričetku, čisto očitno pa v drugi polo- vici; sponerila v znano igro mačke z mi- ško; smerom bolj razigrani igralci Iztoke so počelnjali z Zabajkom, predvsem pa z njihovim vratarjem, kar so hoteli in kon- čni izid se je ustabil na okroglih 10 : 0 za favorita. Ta visoka razlika je Iztoku po porazu Hernežanov v naslednji tekmi z Ljubljano navrgla drugo najlepše prizna- nje s tega turnirja. Srečanje obeh glavnih nasprotnikov turnirja je po prvih udarcih kazalo na zagriženo borbo za vsak pečen terena, toda bolj ko je mokri blagoslov mehal tla in bolj ko je začarano usnje hodilo druga pota kakor bi radi igralci, bolj je padala raven igre v splošnem. Velik del igralcev se je moral bolj boriti z mokrim vremenom in splozko ploskvijo pod seboj kakor z nasprotnikom in tako so postajali zmerom česči prizori, ki so tako značilni za nogomet v dežju. Tu ne od- loča več znanje, tu malo pomaga še taka tehnika, tu je vsako realno merjenje sil skoraj iluzorno.

Zaradi vsega tega seveda večerajšnjih prirediteljev in igralcev ne zadene naj- manjša krivda, temveč zaslužijo še pose- bno pohvalo, da so kljub neprijetnemu dne- vu izvedli dogovorjeni spored kakor so ob- ljubili, čeprav se ni tako mudilo. Majhno zboljšanje smo opazili to pot tudi pri sod- niškem poglavju; predsednik sodniškega zbora je delegiral potrebne sodnike, ki so točno prevzeli svoje funkcije in jih tudi opravili v splošno zadovoljstvo. Razpolo- ženje občinstva, ki se je očitno že spriz- janzilo z trenutnim majhnim okvirjem do- mače sportne konkurence, je bilo sprva zelo borbeno, je pa pozneje pod vplivom mokrote vidno popustilo. Vsekakor so bili zmagovalci — SK Ljubljana — in vsi osta- li udeleženci ob na hitro izvršeni razdelitvi daril in nagrad še enkrat deležni vihra- ga odobravanja.

Gled na že povedano bomo v obeh tek- mah samih lahko nekoliko kratkobesedni.

Iztek-Zabjak 10:0 (3:0)

Tehnično slab podkovanca enajstorica Zabajka je večeraj naložila na izredno raz- položeno moštvo Iztoke, ki je kmalu po otvoritvi prevzelo pobudo in jo z redkimi izjemami tudi obdržalo do konca. Medtem ko se Zabajčani od odmora še nekoliko otresali stalnega nasprotnikovega pritiska tudi Iztok je v tem času mnogo preveč zadrževal žogo namesto da bi bolj zaposle- val nezavestnega vratarja na drugi strani — je v drugem delu potekala igra skoraj stalno na polovici Zabajka. Ko je pod to- čo strelom in kočljivih situacij izgubil gla- vo še vratar, je bila usoda Zabajka zape- čatena. Zabajek se je večeraj ponovno pre- stavil v vsej začetniški šibkosti, o Iztoke pa spričlo slabega partnerja v zvezi z več- rajšnjim izidom tudi ni moglo govoriti v superlativih. To pa, da ima v svojih vrstah nekaj udarnih pesameznikov, ki že precej dolgo tlačijo travo po zelenom po- lju, mu daje seveda vse možnosti, da tu in tam uveljavlja svoje ime. Med najuspe- šnejšimi strelci je bil večeraj na njegovi strani srednji napadalec Kumar.

Tekmo je sodil g. Dolinar.

Ljubljana-Hermes 4:0 (2:0)

»Stara rivala« sta nastopila v svojih standardnih sestavah, to je, z vsem naj- boljšimi, kar danes lahko postavita, in sta obetala zagradi kakor pred 14 dnevi. Toda prišlo je precej drugače in o tem smo že rekli nekaj splošnega. Zaradi težkega te- rena sta glavno delo na obeh straneh mo- rali opraviti obe obrambi, medtem ko na- pada, kar velja mnogo bolj za šiskarje, nista mogla prav razviti vsega svojega podrobnega znanja. Vsekakor je imela Ljubljana pri tem v obeh prodornih krilih in nevarnem Haclerju v sredini tri daleko najvidnejše napadalne moči, ki so tudi do- segle več ko krepak izid na račun lepo napredujočega Hermesa. Tudi v krilski vrsti je bila Ljubljana na boljšem, saj je že samo s sredinji krilcem Pilejem ob- vadala ogromen del igrišča v obeh smeri, čeprav naložen ožje obrambe spričo raztr- ganosti in le sporadičnih naskokov Her- mesevega napadalnega kvinteta to pot sploh ni bila pretežica. Igra

